

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Petri Leurenii Societatis Jesu, SS. Theologiæ
Doctoris, & SS. Canonum Professoris Vicarius Episcopalis,
Sive Tractatus Quaternarius Per Quæstiones & Responsa
Canonica Deductus**

Leuren, Peter

Coloniae Agrippinae, 1708

471. An Capitulum sede vacante possit punire statutorum suorum
transgressores.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74203)

Questio 471. Num Capitulum sede vacante possit statutorum suorum transgressores punire?

Resp. affirmativè: Capitulum si quidem etiam sede plenâ potest pœnas imponere transgressoribus statutorum suorum. Pirh. *ad tit. de major. & obed. n. 43.* Laym. *in c. cum omnes. de constit. n. 1.* Tametsi enim Capitulum Cathedrale absolute loquendo non habeat jurisdictionem in ecclesia vivente Episcopo; adeoque nec sine Episcopi autoritate condere possit leges, & statuta, quibus ecclesiæ status, antiquæ consuetudines, aut jura mutantur. Laym. *loc. cit.* citans Abb. *in c. quoniam prope finem. de vita & honest. Cleric. Suar. de LL. l. 8. c. 6. n. 11.* juxta *c. cum consuetudinis. de consuet.* habet tamen partem aliquam, seu usum potius jurisdictionis, sive à Superiore, sive per consuetudinem acquiritum secundum modum administrationis suæ, dum Capitulum separatim ab Episcopo consideratum constituit Collegium seu Universitatem aliquam, cui præest Decanus, aut Præpositus juxta diversas Ecclesiarum consuetudines. Laym. *loc. cit.* & ex eo Pirh. adeoque jam potest intra terminos potestatis suæ statuta facere, & consequenter iis (etiam sine Episcopo, seu licet Episcopus statutum non approbaverit. Laym. *loc. cit.*) pœnam seu multam adjudicare, v. g. pecuniariam, & per subtractionem fructuum ex corpore transgressores compellere ad pœnam statuto decretam solvendam. Laym. *loc. cit. n. 2.* Pirh. *cit. n. 43.* quia id, (ut colligitur ex *l. 1. ff. si quis jus dicenti non obtemper.*) connexum est, & necessarium ad executionem legis, aut statuti, & regula recepta est, quod quicumque statuta condere possunt, ii etiam pœnam intra terminos potestatis suæ adjudicare possunt; adeoque jam utrumque, & statuta condere, & transgressores punire poterit Capitulum cathedrale. Laym. *cit. n.* (qui *in fine hujus num.* hæc ipsa extendit quoque ad Capitula ecclesiarum Collegiatarum Episcopis subjectarum) Quidquid sit de eo, num condere possit tale statutum pœnale, quod obliget vi jurisdictionis; an solum per modum alicujus conventionis, seu pacti, ut voluit Butrio & alii apud Fagn. *in cit. c. cum omnes. num. 39. & seq.* quem vide, uti & Pirh. *loc. cit.* Atque ex jam dictis manifestè & à fortiore inferitur responsio nostra, posse nimirum id ipsum multo magis Capitulum sede vacante; cum tunc polleat jurisdictione propriè tali, & episcopali, adeoque sicut is legum & statutorum suorum transgressores pœnis coercere potest, ita & illud.

Questio 472. Num Capitulum sede vacante de aliis quoque delictis, & criminibus inquirere, cognoscere, eaque punire possit?

1. **R**esp. primò: potest etiam extra visitationem de delictis contra certas personas inquirere. Barbof. *jur. Eccl. l. 1. c. 32. n. 102.* Fagn. *in c. his que. de major. & obed. num. 5.* citans Rotam *in Burgens. jur. id. decis. 166. num. 2. p. 3. Recent. Vital. in Clem. 1. n. 177. de heret. Feder. de Sen. conf. 16. num. 1. in fine.*

2. Sic quoque potest cognoscere causas judiciales, etiam criminales. Pirh. *loc. cit. num. 30.* Nec obstat, quòd Tridentinum *sess. 24. c. 20.* causas matrimoniales, & criminales Episcoporum tan-

tum examinationi, & jurisdictioni relinquat; nam per illa verba solum excluduntur alii Prælati inferiores; non autem Capitulum, quòd sede vacante non est inferius, sed par Episcopo. Pirh. *ibidem* citans Quarant. *in sum. Bulbar. v. Capitulum sed. vac. q. 5.* Et sic in specie cognoscere potest de crimine hæresis, & procedere contra hæreticum. Pirh. *cit. n. 50.* citans Clem. 1. *de heret. & Quarant. ubi ante.* Ventriglia *tom. 2. annot. 15. §. 1. n. 29.* ubi: quòd non exemptos Capitulum sede vacante succedit Episcopo in jurisdictione in causa hæresum, prout disponitur *in c. ad abolendam. de heret.* ut abunde probat Farinac. *de heresi. q. 186. n. 177. & seq.* qui etiam *num. 180.* dicit, quòd Capitulum exercet hanc jurisdictionem per specialem delegationem. Barbof. *jur. Eccl. l. 1. c. 32. num. 6.* ubi, quòd succedat in cognoscendo de crimine hæresis, prout poterat cognoscere Episcopus, in comprehendendis scilicet, judicandis & puniendis hæreticis, citans Hofst. *ad cit. c. ad abolendam. num. 2. & 4.* Abb. *num. 1.* Sylv. *v. heres.* Sanctarell. *tract. de heresi. c. 40. num. 4.* Farinac. ubi paulò post. Item Diana *p. 8. tract. 4. resol. 37.* ubi citato Carenâ *tract. de S. off. p. 1. l. 6 §. 3. n. 10.* cum in causis hæresis proceditur ex parte Episcopi jure ordinario, non est dubium, quin Vicarius Capituli sede vacante debeat assistere Inquisitoribus in dictis causis.

3. De cætero Capitulum sede vacante non habet jurisdictionem procedendi contra exemptos in causa hæresis; quia hæc facultas competit Episcopo non jure ordinario, sed delegato, & proinde non succedit Capitulum. Ventrigl. *loc. cit.* citans Jo. And. *in cit. c. ad abolendam. n. 15.* Anchar. *num. 10.* Decian. *tract. criminal. l. 5. c. 2. n. 14.* Farinac. *ubi ante. num. 182.* (qui etiam dicit ab hac sententia non esse recedendum) Correr. *de heret. n. 60.* Zabarell. *in Clem. 1. de heret. num. 60. in q. 8.* Dian. *tom. 4. tr. 8. de off. & potest. Inquis. resol. 33.* qui tamen *p. 8. tr. 4. resol. 37.* refert, contrarium fuisse practicum. Sed neque Clem. 1. *de heret.* ubi absolute conceditur tam Capitulo sede vacante, quam Episcopo procedere contra hæreticos abique eo, quòd fiat mentio de autoritate apostolica, seu ut procedant autoritate apostolica, concedit Capitulo sede vacante hanc potestatem procedendi in causa hæresis contra exemptos; cum in dicta Clem. nulla fiat exemptorum mentio.

4. Resp. secundò: potest quoque punire crimina & excessus, Fagnan. *loc. cit.* ubi ex Federic. *conf. 16. num. 1.* quòd in puniendis criminibus, & excessibus Capitulum id possit sede vacante, quòd potest Episcopus. Idem habet Barbof. *loc. cit. n. 65.* Et sic in specie potest ob delicta suspendere ab officio, deponere, seu privare beneficiis, aliisque facere, quæ correctionem spectant; cum ea omnia spectent ad jurisdictionem ordinariam Episcopi. Pirh. *loc. cit. num. 46.* Barbof. *loc. cit. num. 80.* citans Moha. *tract. 5. de iust. d. 11. num. 6.* Pavu. *p. 2. q. 6.*

5. Sic quoque videtur posse procedere contra Clericum ad verbalem degradationem (qualis dicitur, quando contra Clericum pronunciat sententia, per quam privatur is Ordinibus Clericalibus, quæ & propriè loquendo degradatio dicitur) Sbroz. *l. 2. q. 167. num. 2. & 3.* cum dicat Tridentin. *sess. 13. c. 4.* quòd Episcopus per se, seu suum Vicarium generalem in spiritualibus contra Clericum in sacris etiam presbyteratus Ordinibus ad illius condemnationem possit devolare; adeoque

vide-